

METODICKÉ POZNÁMKY

Územní struktura je platná k 1. 1. 2010 a pokud není uvedeno jinak, vztahují se údaje k roku 2008.

Kraj, okres, správní obvody obcí, obec a základní územní jednotka jsou standardními prvky územní identifikace, jejichž kódy a názvy vycházejí z platných číselníků (Číselník obcí, Číselník obcí s rozšířenou působností, Číselník obcí s pověřeným obecním úřadem,...) a Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS) získané z Územního identifikačního registru, spravovaného Českým statistickým úřadem (ČSÚ) a jsou k dispozici i v elektronické podobě a na internetu www.czso.cz.

Obec je územním samosprávným celkem základního stupně. Podle zákona o obcích (č. 234/2006 Sb.) jsou některé obce označovány jako **města**, resp. **statutární města** (Hradec Králové). Města jsou v tabulkách vyznačena tučně a velkými písmeny. Nově se objevuje i titul **městys**, jejichž přehled uvádíme v příloze a v tabulkách nejsou zvýrazněna.

Kód obce je pětimístný kód začínající „5“, doplněný na šesté pozici kontrolní číslicí. Kód obce je jednoznačný v rámci České republiky. Kód přidělený konkrétní obci je stálý v čase i prostoru.

Název obce je určen při vzniku obce, zejména sloučením nebo rozdělením obcí. Může být změněn rozhodnutím obce se souhlasem Ministerstva vnitra. Název obce je jedinečný v rámci okresu.

Část obce je možno definovat dvojím způsobem. Jedná se o jednotku územního členění státu, která je publikována v rámci úředního seznamu obcí a jejich částí (tj. ve Statistickém lexikonu obcí České republiky 2005). Pokud se obec nečlení na části, je pro potřeby statistiky považována za jednu část obce. Z věcného hlediska se ovšem jedná o skupinu domů se společným názvem, označených čísly popisnými z jedné číselné řady.

Základní územní jednotkou (ZUJ) se rozumí taková prostorová jednotka, která se pro výkon státní správy již dále nečlení - všechny obce a statutární město. Každá ZUJ má přidělen pětimístný kód (šestá číslice je kontrolní). V našem kraji je kód obce i ZUJ totožný, žádná obec nemá více ZUJ.

Obce s pověřeným obecním úřadem (POU) jsou stanoveny zákonem č. 314/2002 Sb., ze dne 13. 6. 2002. Příslušnost obcí k obcím s rozšířenou působností je dána vyhláškou MV č. 388/2004 Sb. ze dne 24. 6. 2004, kterou se mění vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností. **Kód POU** představuje obec s pověřeným obecním úřadem, do jejíhož správního území daná obec náleží.

Obce s rozšířenou působností (ORP) jsou stanoveny zákonem č. 314/2002 Sb., ze dne 13. 6. 2002. Příslušnost obcí k obcím s rozšířenou působností je dána vyhláškou MV č. 388/2004 Sb. ze dne 24. 6. 2004, kterou se mění vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností. **Kód ORP** představuje obec s rozšířenou působností, do jejíhož správního území daná obec náleží.

Okres je vymezen na základě vyhlášky Ministerstva vnitra č. 513/2006 Sb., ze dne 3. listopadu 2006, kterou se mění vyhláška 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů, výčtem území obcí, které jej tvoří. Takto vymezené okresy celistvě vykrývají území České republiky. Smyslem nové vyhlášky je sladění území okresů se správními obvody obcí s rozšířenou působností. Jedná se o případy, kdy správní obvody ORP byly vytvořeny přes hranice okresů.

Kraj je ve smyslu ústavního zákona č. 347/1997 Sb. vyšší územní samosprávný celek od roku 2000. Je vymezen výčtem okresů, které jej tvoří. K 1. 1. 2005 došlo k územní změně, vyplývající ze zákona č. 387/2004 Sb., o změnách hranic krajů. Tyto změny se týkaly pouze kraje Vysočina, Jihomoravského, Olomouckého a Moravskoslezského kraje.

Údaje byly čerpány z:

- databáze městské a obecní statistiky, jedná se o údaje za roky 2006, 2007 a 2008
- regionálních statistických publikací (Statistické ročenky Královéhradeckého kraje 2009) a časových řad
- demografické statistiky za rok 2008
- Registru ekonomických subjektů za rok 2008
- volební statistiky

Údaje za území okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností a velikostní skupiny obcí byly vypočítány agregací z údajů o obcích.

Míra nezaměstnanosti za kraj a okresy je registrovanou mírou nezaměstnanosti podle údajů MPSV. Míra nezaměstnanosti za nižší územní celky (ORP, velikostní skupiny obcí a obce) je počítána na počet ekonomicky aktivních obyvatel ze SLDB k 1. 3. 2001, jak je uvedeno v poznámkách pod tabulkami. Údaje o počtu uchazečů o zaměstnání byly vypočteny z datové báze Ministerstva práce a sociálních věcí.

Aktualizovaný seznam pro tabulku **Adresy obecních a městských úřadů** byl připraven z aktualizací na internetu. Najdete v něm mimo jiné jména starostů i telefonické či e-mailové kontakty.

Přehled vybraných institucí kraje byl aktualizován z internetových stránek.

Ediční plán publikací 2010 informuje o publikacích a produktech připravovaných oddělením regionálních analýz a informačních služeb Hradec Králové pro rok 2010 včetně anotace a územního členění údajů.

Přehled **nových měst a městysů** obsahuje nové obce, jimž byl status města či městyse přidělen od roku 2006 je doplněn o základní údaje územní identifikace.

Mapa měst a městysů zobrazuje rozmístění nových měst a městysů ke dni 1. 1. 2010.

* * *

Regionální informace o obcích a územních celcích kraje lze získat z produktů a publikací ČSÚ:

- e-521011-09 Statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2009
- w-521302-09 Statistický bulletin – Královéhradecký kraj
- w-521317-09 Obce Královéhradecka 2009
- e-1301-09 Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2009
- e-1302-09 Malý lexikon obcí ČR 2009
- 1375-07 Města a městyse v ČR
- w-4018-09 Demografická ročenka měst (1999 až 2008)
- w-4030-09 Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností 1999 až 2008
- 4116-08 Statistický lexikon obcí 2008
- 4128-04 Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005
- w-1303-09 Okresy České republiky v roce 2008
- 1304-08 Kraje České republiky 2007

Na internetových stránkách ČSÚ jsou další údaje zveřejňovány na:

www.hrdeckralove.czso.cz
<http://vdb.czso.cz/vdb/>
www.czso.cz/lexikon/mos_vdb.nsf/index
www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/regiony_mesta_obce_souhrn

* * *

Seznam použitých zkratk

ČSÚ	Český statistický úřad
ORP	obec s rozšířenou působností
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
POU	pověřený obecní úřad
SO POU	správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem
SLDB	sčítání lidu, domů a bytů